

THEMADAG LANDBOUW IN DE 21^E EEUW: van schaarste naar natuurlijke overvloed (Een korte terugblik en vooruitblik op de toekomst)

Op 6 oktober 2010 hebben we als Netwerk Vitale Landbouw en Voeding in de Vredehorst te Wageningen de themadag over onze visie op de landbouw van de toekomst georganiseerd.

De dag is opgezet in het kader van het afscheid van Jaap van Bruchem als wetenschappelijk medewerker en docent aan de Landbouw Universiteit Wageningen in een laatste poging om de collega's en studenten aan de WUR te laten zien dat landbouw meer is dan modelmatige benaderingen en abstracties van de werkelijkheid. Dat het hoogste tijd is voor een meer complete benadering van biologische processen, waarin meer fijnstoffelijke benaderingen een volwaardige plaats hebben. De meer fijnstoffelijke benaderingen zijn nodig om een beter begrip te krijgen van de subtiele wisselwerkingen in het bodem-plant-dier systeem en voedselnetwerken.

We kijken terug op een naar ons idee geslaagde dag.

Herman Wijffels bleek als dagvoorzitter als een vis in het water bij het schakelen tussen en integreren van rationele en meer fijnstoffelijke benaderingen van de werkelijkheid en ook heel duidelijk in zijn visie op landbouw in respect en begrip voor de natuur, waarmee de wereldbevolking zeker te voeden is.

De meeste sprekers waren afkomstig uit de "school" van Jaap van Bruchem.

Jaap deed de aftrap met zijn visie op kwantum landbouw. De presentatie, in vorm van een interview door Theo van de Veer, zorgde voor voldoende aarding om Jaap's visie voor de aanwezigen panklaar te houden. Sjoerd Smits illustreerde in zijn presentatie het belang van een biologisch vitale bodem voor productie, plant en diergezondheid. Frank Verhoeven liet vervolgens zien hoe kringloop landbouw leidt tot een betere bodem, gezondere veestapel en hoger saldo.

Na de koffie toonde Joan Reijs dat uit onderzoeken van het Landbouw Economisch Instituut blijkt dat de duurzaam werkende bedrijven significant beter presteren en renderen dan de traditioneel werkende melkveehouderijen. Maar ook dat zelfs op de beter presenterende duurzame melkveehouderijen het met de huidige landbouwprijzen nauwelijks mogelijk is een modaal inkomen te genereren.

Kevin Machiels gaf een kijkje in de subtiele wereld van trilling en geluid en toonde voorbeelden hoe de groei van varkens en planten met muziek zijn te beïnvloeden. Ook dat er andere toonzettingen zijn, bijvoorbeeld Solfeggio frequenties, die helender werken dan de huidige octaafbenadering. Verwijzend naar Royal Raymond Rife en Lynn McTaggart wees Kevin erop dat heling mogelijk is door middel van specifieke frequenties en door middel van resonantie. En verwees naar nieuwe ontwikkelingen op dat gebied. Henk en Wilma den Hartog-Van der Wolf vertelden hoe zij in de dagelijkse praktijk al zoekend tot een steeds geïntegreerde benadering van hun melkveehouderij zijn gekomen en daarbij het contact met de burger niet schuwen. Hoe zij daarbij actief zijn in educatieprogramma's voor leerlingen en volwassen burgers.

Henk deelde zijn droom van de boerderij als super-organisme, waarop de dierhouderij verregaand wordt geïntegreerd en complementair wordt. Om zo werkenderwijs niet alleen topkwaliteit melk, vlees, eieren te produceren, maar ook organische meststoffen en landschapsonderhoud. Hierbij zetten varkens de runderstromest om tot compost en verwijderen de kippen de parasieten uit mest. De combinatie van mestsoorten en organische stof leidt weer tot een betere kwaliteit mest.

Tot slot rondde Theo Mulder de inleidingen af met een historisch overzicht van ontwikkelingen in de landbouw en hoe door verregerende industrialisering de landbouwproducten aan voedingsinhoud en gezondheidversterkende en onderhoudende waarde hebben verloren. Maar hij gaf ook de mogelijkheden aan om het tij te keren en hoe de landbouw weer echte *levensmiddelen* zou kunnen gaan produceren.

De dag werd afgesloten met een prikkelende paneldiscussie.

De meeste aanwezigen waren enthousiast over de themadag. De oude PMOV-geest is weer eens goed uit de fles gekomen en leidde tot goede discussies en inspiratie voor verdere ontwikkeling en vervolg van het Netwerk Vitale Landbouw en Voeding.

Het zijn van een platform voor ontwikkelen, vormgeven en uitwerken van duurzamer vormen van landbouw en veehouderij. Met als doel de landbouw weer tot spil van de samenleving te maken als producent van levensmiddelen en een vitaliserende omgeving voor plant, dier en mens.

Door het organiseren van themadagen, maar ook door het organiseren van cursussen, presentaties op het gebied van bodembemesting, diervoeding, dierverzorging, homeopathie, kruidenkennis. Maar ook in het bundelen en vertegenwoordigen van belangen van de leden ten aanzien van duurzamer vormen van bemesting en overschrijding van forfaitaire mestnormen en het daarbij behorend lobbywerk. Natuurlijk zijn we hierbij ook afhankelijk van de activiteiten en input van de leden.

Uiteindelijk wordt een Netwerk / Vereniging gemaakt door haar leden. Als de leden alleen achterover blijven zitten wachten, kun je niet veel activiteit en vuurwerk verwachten.

Het is hierbij niet nodig om het altijd volledig met elkaar eens te zijn of direct op de juiste wijze te doen. Zoals bij alles geldt, wanneer zaken weloverwogen en vanuit wederzijds respect gebeuren, is het beter dat er af ten toe wat verkeerd gaat, dan dat er niets gebeurt uit angst om fouten te maken!

Reserveer alvast de 12^e april en de 8^e oktober voor de NVLV themadagen in 2010 in uw agenda. Het thema voor de 12^e april is "De bodem, uw ecologisch kapitaal" en zal van 09.45-15.00 uur plaatsvinden in De Hoeksteen te Swifterbant.

De 8^e oktober heeft als thema "Bijen (insecten) en landbouwgif". De locatie voor deze themadag is nog niet bekend, maar we werken aan verschillende simultane workshops/inleidingen: het zal nog moeilijk kiezen worden. Suggesties voor een centraal gelegen locatie met meerdere zalen zijn welkom.

Deze themadagen zult u niet willen missen.

Houdt hiervoor de website en de nieuwsbrieven in de gaten.

Namens het bestuur van het Netwerk Vitale Landbouw en Voeding,
Twello, 18 februari 2011,
Roelf Havinga.